

Dodelijke bacterie rukt op in Nederland: 18 doden en 78 ernstig zieken

Dit jaar zijn al 78 mensen ernstig ziek geworden door de snel oprukkende bacterie meningo-kokken type W, van wie er achttien zijn overleden. Dit is veel meer dan vorig jaar, toen er zes doden vielen. Nabestaanden vinden dat het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) veel eerder in actie had moeten komen.

Marcia Nieuwenhuis 10-09-18, 18:04 Laatste update: 11-09-18, 13:23

De bacterie maakt steeds meer slachtoffers. In de eerste acht maanden van dit jaar vielen er achttien doden, in dezelfde periode van 2017 waren dit er nog zes, in 2016 waren dit er drie en in 2015 waren er nog geen slachtoffers te betreuren. Dat blijkt uit nieuwe gegevens die deze site heeft opgevraagd bij het RIVM. Opvallend is dat van alle leeftijdsgroepen 15-tot 19-jarigen het vaakst de ernstige ziekte krijgen.

'Schokkend'

Het hoofd van het Nederlands Referentielaboratorium voor Bacteriële Meningitis, Arie van der Ende is onder de indruk van de mate waarin de levensgevaarlijke bacterie oprukt: „Zo'n hoog sterftecijfer vind ik schokkend en die stijging zet nog steeds door."

Zo'n hoog sterftecijfer vind ik schokkend en die stijging zet nog steeds door

Arie van der Ende, hoofd laboratorium voor meningitis

De sterftekans is flink toegenomen. Van 2015 tot en met 2017 zijn in totaal 139 mensen ernstig ziek geworden, van wie er zeventien overleden. Dat komt neer op een sterftekans van 12 procent. Maar dit jaar zijn er 78 mensen ernstig ziek geworden van meningokokken type W, van wie er achttien zijn overleden. Dat is drie keer zoveel als in dezelfde periode van vorig jaar. Van der Ende: „De sterftekans komt daarmee uit op ruim 23 procent. Dat is bijna dubbel zoveel als in de jaren ervoor."

Vandaag lanceerde het RIVM de [landelijke inentingscampagne](#) tegen meningokokken type W. Vanaf komend weekend krijgt iedereen in het jaar waarin hij of zij 14 wordt een uitnodiging voor een prik tegen deze gevaarlijke bacterie op de mat. Volgens nabestaanden is het RIVM veel te laat in actie gekomen tegen de snel oprukkende bacterie. „Al sinds 2015 weet de overheid dat de ziekte in opkomst is", betoogt Bert Gravendeel, vader van de op 9 augustus overleden Maurits. „Toch is er pas in juli besloten om pubers daar tegen in te enten."

Maurits Gravendeel overleed op 17-jarige leeftijd aan meningokokken type W. © Bert Gravendeel

Bert Gravendeel heeft van dichtbij gezien hoe genadeloos de bacterie toe kan slaan. „Het is zo'n gemene ziekte, als je die bacterie hebt, ben je al bijna te laat." Volgens hem had het RIVM al veel eerder alarm moeten slaan over deze bacterie. „RIVM had moeten zeggen: lijkt het op griep, denk aan meningokokken." Volgens Gravendeel is in Engeland bijvoorbeeld veel adequater gereageerd op de opkomst van de levensgevaarlijke bacterie. Hij benadrukt dat de Britten al ruim 3,5 jaar geleden met vaccinaties zijn begonnen.

Volgens Hans van Vliet, baas van het Rijksvaccinatieprogramma, 'verloopt de meningokokkenziekte verraderlijk, maar zijn alle artsen hier alert op'. „Toen duidelijk werd dat er een toename was van meningokokken W, zijn zij onder andere via vakbladen geïnformeerd." In het Verenigd Koninkrijk kwam de ziekte volgens het RIVM eerder op. De vaccinatie is volgens hem in Nederland 'zo snel en uitgebreid als mogelijk ingezet'. „Alleen helaas is het niet mogelijk om alle ziektegevallen te voorkomen."

Onopgemerkt

Onderzoek naar de dodelijke slachtoffers van type W door het RIVM leert dat de symptomen bij overledenen vaak afwijken van wat artsen bij andere soorten zagen. Van der Ende: „Het kan zijn dat de bacterie door die atypische symptomen niet wordt opgemerkt en de kans krijgt om explosief te groeien."

Zo overlijden mensen vaker aan meningokokken type W, na diarree, braken en misselijkheid. „Mensen kunnen heel heftige diarree [verwarren met buikgriep](#)“, aldus voorman van het Rijksvaccinatieprogramma Hans van Vliet. „Bij patiënten met ernstige diarreeklachten is de sterfte ook hoger: rond de 25 procent.“

Is de meningokok altijd gevaarlijk?

De meningokokbacterie leeft in keel- en neusholten en verspreidt zich via druppeltjes door de lucht. De meeste mensen worden er niet ziek van. Maar bij sommigen kan de meningokok zich razendsnel verspreiden, bloedvergiftiging veroorzaken en het hersenvlies aantasten. Er bestaan verschillende typen meningokokken. In Nederland worden mensen vooral ziek van type B, C, W en Y. Voor 2015 kwam type W amper voor, maar nu overlijden daar steeds meer mensen aan.

Tot 2002 kampten in Nederland jaarlijks 400 tot 600 met een 'invasieve' Meningokokkenziekte, waarbij de bacterie diep in het lichaam doordrong en grote schade aanrichtte. Na een flinke daling, neemt het aantal ziektegevallen de afgelopen jaren weer toe (100 tot 200), voornamelijk door toedoen van het type W.

Eind mei onthulde deze krant dat er dit jaar al [57 mensen op de intensive care belandden en 11 patiënten overleden](#) aan meningokokken type W, aan de tot 2015 nog amper voorkomende bacterie.

Sinds 2002 bestaat er voor jonge kinderen een landelijk vaccinatieprogramma voor type C van de Meningokokkenziekte. Afgelopen voorjaar is dit vervangen door een uitgebreider vaccin. Om de jongeren van nu alsnog te beschermen, krijgen zij nu de mogelijkheid tot een extra vaccinatie.

De 10-jarige Britse Tilly Lockey overleefde meningokokken bloedvergiftiging van het type B, maar beide armen moesten wel geamputeerd worden. © ANP

Het kabinet maakte half juli bekend 650.000 extra tieners tussen de 14 en 18 jaar op te roepen voor de vaccinatie tegen de dodelijke infectieziekte meningokokken W. De inenting is vrijwillig. De kans om geïnfecteerd te raken is ondanks de groei heel erg klein, maar om erger te voorkomen moeten we ingrijpen", zei staatssecretaris Paul Blokhuis (Christen-Unie; Volksgezondheid).